

Sửa Luật Thuế Giá trị gia tăng: Tập trung tháo gỡ vướng mắc cho lĩnh vực nông nghiệp và hoàn thuế

12:16 08/12/2025

Sáng 8/12, tiếp tục Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khoá XV, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Đức Hải, Quốc hội nghe Tờ trình và báo cáo thẩm tra về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế giá trị gia tăng. Điểm nhấn quan trọng của lần sửa đổi này là nhằm kịp thời khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ, khôi phục sản xuất kinh doanh, đặc biệt trong lĩnh vực nông nghiệp, đồng thời tháo gỡ "điểm nghẽn" trong hoàn thuế giá trị gia tăng.

Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Đức Hải điều hành Phiên họp

Hỗ trợ nông nghiệp và gỡ vướng hoàn thuế trước 1/1/2026

Trình bày Tờ trình về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế giá trị gia tăng (GTGT), Bộ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Văn Thắng cho biết, sửa đổi này được Chính phủ đánh giá là cấp bách và cần thiết để kịp thời khắc phục hậu

quả thiên tai, bão lũ, sớm khôi phục sản xuất kinh doanh, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp, đồng thời tháo gỡ "điểm nghẽn" trong hoàn thuế GTGT.

Tờ trình của Chính phủ nêu rõ, sau khi Luật Thuế GTGT số 48/2024/QH15 có hiệu lực thi hành từ ngày 1/7/2025, nhiều kiến nghị, phản ánh từ các hiệp hội, doanh nghiệp đã chỉ ra những vướng mắc phát sinh từ thực tiễn đối với chính sách thuế GTGT trong lĩnh vực nông nghiệp, thức ăn chăn nuôi và điều kiện hoàn thuế. Việc sửa đổi Luật này được thực hiện theo tinh thần Nghị quyết 66 của Bộ Chính trị và khoản 2 Điều 26 Luật Ban hành Văn bản quy phạm pháp luật, cho phép ban hành luật ngay tại kỳ họp Quốc hội đang diễn ra để giải quyết các vấn đề cấp bách.

Bộ trưởng Bộ Tài chính cho biết, dự thảo Luật tập trung sửa đổi ba nội dung chính, nhằm giải quyết triệt để các bất cập thực tiễn:

(1) Đưa sản phẩm nông nghiệp vào diện không phải tính thuế GTGT nhưng vẫn được khấu trừ đầu vào, nội dung đã được quy định ổn định từ năm 2014, cụ thể là doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã mua bán các sản phẩm cây trồng, rừng trồng, chăn nuôi, thủy sản (chưa chế biến thành sản phẩm khác hoặc chỉ qua sơ chế thông thường) cho doanh nghiệp, hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã khác thì không phải tính thuế GTGT.

Thuế GTGT đầu vào của hàng hóa, dịch vụ không phải tính thuế GTGT được khấu trừ toàn bộ. Quy định này đã được thực hiện ổn định nhiều năm và không làm ảnh hưởng đến số thu ngân sách nhà nước. Việc sửa đổi sẽ giảm gánh nặng thủ tục hành chính, đồng thời góp phần lớn trong việc hỗ trợ hoạt động xuất khẩu nông, lâm, thủy sản, vì doanh nghiệp không phải ứng trước tiền để nộp thuế rồi lại làm thủ tục hoàn thuế, tránh lãng phí thời gian và chi phí cơ hội.

Hiện nay, theo báo cáo, các doanh nghiệp ngành cà phê phải ứng ra khoảng 5.000 tỷ đồng, ngành lương thực khoảng 2.016 tỷ đồng, và ngành hồ tiêu cùng cây gia vị khoảng 2.162 tỷ đồng để nộp thuế GTGT đầu vào. Các tổ chức tín dụng lại không giải ngân phần thuế này khi cấp vốn lưu động, gây áp lực tài chính cho doanh nghiệp.

Bộ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Văn Thắng trình bày Tờ trình

(2) Đảm bảo chính sách thuế đồng bộ cho thức ăn chăn nuôi. Chính phủ trình Quốc hội lược bỏ nội dung “sản phẩm cây trồng, rừng trồng, chăn nuôi, thủy sản nuôi trồng, đánh bắt chưa chế biến thành các sản phẩm khác hoặc chỉ qua sơ chế thông thường được sử dụng làm thức ăn chăn nuôi, dược liệu thì áp dụng thuế suất GTGT theo mức thuế suất quy định cho sản phẩm cây trồng, rừng trồng, chăn nuôi, thủy sản” đang quy định tại khoản 5, Điều 9, Luật Thuế GTGT số 48 để đảm bảo việc áp dụng thuế giá trị gia tăng đồng bộ theo quy định của pháp luật về thức ăn chăn nuôi, bảo đảm bình đẳng với thức ăn chăn nuôi nhập khẩu, do thức ăn chăn nuôi nhập khẩu không chịu thuế, còn thức ăn chăn nuôi sản xuất trong nước có thuế GTGT đầu vào 5% nên phải tính vào chi phí làm tăng giá bán. Quy định này sẽ tháo gỡ khó khăn cho sản xuất nông nghiệp nhất là trong bối cảnh ngành nông nghiệp bị ảnh hưởng nhiều từ hệ quả của thiên tai, mưa lũ kéo dài.

(3) Lược bỏ quy định về điều kiện hoàn thuế: "Người mua chỉ được hoàn thuế khi người bán đã kê khai nộp thuế" (tại điểm c, khoản 9, Điều 15, Luật Thuế GTGT năm 2024). Quy định này, dù được bổ sung năm 2024 nhằm phòng chống gian lận đã dẫn đến tình trạng doanh nghiệp xuất khẩu bị chậm hoàn thuế do phải chờ xác định người bán đã kê khai, nộp thuế. Điều này gây khó khăn và rủi ro cho doanh nghiệp hoàn thuế, bởi họ không có công cụ pháp lý hoặc kỹ thuật để kiểm tra tình trạng tuân thủ thuế của người bán. Nhiều ý kiến cũng phản ánh quy định này chưa phù hợp với nguyên tắc chịu trách nhiệm độc lập của người mua và người bán.

Theo đề xuất, việc kiểm tra, giám sát hoàn thuế sẽ được thực hiện thống nhất theo quy định của pháp luật về quản lý thuế, nhất là khi dự thảo Luật Quản lý thuế sửa đổi đang trình Quốc hội đã bổ sung các quy định nhằm quản lý chặt chẽ hơn đối với người nộp thuế.

Với tính chất cấp bách, Chính phủ đề xuất dự thảo Luật sẽ có hiệu lực thi hành từ ngày 1/1/2026 để hỗ trợ kịp thời cho lĩnh vực nông nghiệp và tháo gỡ điểm nghẽn cho doanh nghiệp.

Đề nghị đánh giá kỹ rủi ro thất thu và gian lận

Thẩm tra về sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế GTGT, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi cho biết, Ủy ban thống nhất việc tiếp nhận ý kiến của các bên liên quan trong quá trình thực thi luật là cần thiết để kịp thời có giải pháp tháo gỡ vướng mắc, điểm nghẽn cho người dân và doanh nghiệp. Các nội dung Chính phủ đề xuất sửa đổi đều là quy định được xem xét khi sửa Luật Thuế giá trị gia tăng vào năm 2024 và có hiệu lực từ ngày 1/7/2025. Nhiều ý kiến trong Ủy ban Kinh tế và Tài chính đề nghị cân nhắc thận trọng vì luật và các văn bản hướng dẫn vừa triển khai, chưa đủ thời gian đánh giá toàn diện.

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi trình bày báo cáo thẩm tra

Ủy ban Kinh tế và Tài chính cho rằng, vướng mắc chủ yếu nằm ở khâu hoàn thuế chậm. Vì vậy, cần phân định rõ nội dung nào thực sự phải sửa luật, nội

dung nào thuộc tổ chức thực hiện hoặc cần xử lý ở văn bản dưới luật. Đồng thời đảm bảo không tạo kẽ hở, gây thất thu và phù hợp với quy định 188.

Về thẩm quyền, nhiều ý kiến cho rằng chưa cần thiết trình Quốc hội sửa luật tại kỳ họp này. Cơ quan thẩm tra đề xuất, trường hợp cần xử lý ngay những điểm nghẽn, Chính phủ có thể ban hành Nghị quyết theo Nghị quyết số 206 của Quốc hội, sau đó đánh giá toàn diện để đề xuất sửa luật trước tháng 3 năm 2027. Tuy nhiên, để tháo gỡ vướng mắc kịp thời cho doanh nghiệp và đang trong kỳ họp thứ 10, Ủy ban Thường vụ Quốc hội thống nhất trình Quốc hội xem xét hồ sơ dự án luật tại kỳ họp này. Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính nhấn mạnh, đề nghị cơ quan soạn thảo đánh giá kỹ, lường trước và làm rõ các rủi ro, gian lận và khoảng trống pháp lý cho cán bộ trong công tác hoàn thuế giá trị gia tăng có thể xảy ra. Các biện pháp xử lý và trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước trong trường hợp phát sinh gian lận hóa đơn hoàn thuế giá trị gia tăng gây thất thu cho ngân sách.

Theo quochoi.vn